

ДОНЧО ЦОНЧЕВ АЗ СЪМ ТУК

chitanka.info

Пъдпъдъкът живееше в една овесена нива близо до края на селото. Всички го чуваха сутрин да се обажда: „Аз съм тук! Аз съм тук! Аз съм тук!“ Чуваха го и късно следобед. Но никой не можеше да го види. Стеблата на овеса бяха високи и кичестите им метли отгоре закриваха всичко. А долу по самата земя не беше чак толкова неудобно да се живее. Стига да си толкова малък, колкото пъдпъдка, и ти можеш да тичаш спокойно. Все едно както се тича в гора.

Когато чуваха неизменното „Аз съм тук“ на пъдпъдка по-близо, децата понякога тръгваха да го издебнат. Разбира се, те не искаха да го убият със своите прашки, а само да го разгледат добре. Но щом го приближаха, и песента му замлъкваше. След някое време се чуваше отново — далече встрани или пък зад гърба им.

И тъй като никога не успяваха да го зърнат, те го нарекоха по песента му: „Аз Съм Тук“. Някои намираха името за чудесно. Други повеждаха спорове. Много е малък, казваха, та да си има чак три имена. Но нали е все тук, настояваха, виж как това фамилно име му отива. Пък и нали всички ние, малки и големи, също тъй имаме по три имена. Значи той е Аз, смееха се, баща му Съм и дядо му Тук — така ли?

Все едно, името на пъдпъдка си остана Аз Съм Тук и вече всички си служеха с него. И даже умееха да го отличават, когато дойде време от овеса да се обадят и други. Те бяха с по-тънки гласчета — малките Азсъмтукчета — никак не беше трудно да се познае.

И тъй, бащата се разхождаше из овеса, да ги наглежда. Двамата с майка им ги учеха да се крият. Да търсят храната си и да летят. И всичко в овеса вървеше чудесно до онзи хубав ден в края на лятото, който започна с кучешки лай и гърмежи.

Този ден Аз Съм Тук си осъмна без друго не много спокоен. Огледа се и видя, че три или четири от шестнадесетте Азсъмтукчета са излетели още по тъмно. Останалите тръгнаха да си търсят зърна и буболечки. Майка им се обади напред.

Чу се гърмеж и тя млъкна. Чу се и лай — откъм селото и откъм гората. Останал сам, Аз Съм Тук се послуша. Неприятна история — щом чуеш гърмежи. Той помнеше всичко това от години. Застана нащрек, като се безпокоеше за другите.

Изведнъж из овеса прошумоля и едно куче като че изплува пред него от земята. Беше на две крачки и половина от пъдпъдка —

замръзна и опъна опашка. Жълтата му глава беше ужасна, а още по-ужасни — още по-жълтите очи.

Аз Съм Тук гледаше кучето, кучето гледаше него.

Изведнъж пилето се завъртя и се затича между стеблата на овеса. За едрото куче това беше по-трудно и то го изгуби от очи. Като направи един голям полукръг с бързите си крака, Аз Съм Тук се озова зад гърба му. Видя силуета му сред овеса, чу страшното хрипкаво дишане и продължи бързо в обратна посока.

Опасността след минута бе минала. Но ето че отново се гръмна — сега два пъти и много по-близо. Веднага след втория изстрел Аз Съм Тук чу как едно телце тупна наблизо в овеса. Той познаваше и този звук от години — разбра, че едно от децата му вече го няма. Свит в туфа тревица, той чу шумолене. Кучето с едри скокове мина край него. Нещо повече — след малко Аз Съм Тук видя младия пѣдпѣдък в устата на кучето. Видя и как то го носи към ловеца и как ловецът го закачи за висулката на колана си. Там бяха увиснали на своите неочаквано дълги шии и други пѣдпѣдъци това беше съдбата им.

Целият ден мина в гърмежи. Привечер Аз Съм Тук и неговото семейство започна да се търси чрез песента си. По мръкнало всички се събраха на тяхното място в овеса. Оказа се, че са останали наполовина.

Следващата неделя премина по същия начин — загубиха се още трима.

Тъй от неделя на неделя в гърмежите и около скоковете на страшните кучета семейството на Азсъмтуците намаляваше, докато в началото на есента останаха всичко петима. Това бяха Аз Съм Тук, неговата вярна другарка и трима от синовете.

Те се събраха на онова място, където пристигаха и другите пѣдпѣдъци — беше дошло времето да отлитат. Топлите страни през моретата ги очакваха.

Ятото се вдигна и полетя.

След няколко села, край една голяма река, то срещна друго ято от пѣдпѣдъци. Двете ята се обединиха. Аз Съм Тук беше един от водачите.

След още два дена се присъедини ново ято, а на другата сутрин, ето че се показа и морето.

Станали няколкостотин, пѣдпѣдъците се разположиха край брега. Трябваше да починат — чакаше ги прелитане над морето.

Малко преди да поемат, една пушка гръмна изведнъж и сачмите изсвириха над главите им. Създаде се суматоха. Едни се разбягаха из тревата, други излетяха. Веднага се гръмна повторно, гръмна се и още веднъж. Аз Съм Тук, който отговаряше за реда в ятото, не се вдигна от земята. Не искаше да всява смут в другите и смяташе, че ще е по-добре, ако се изпокрият в тревата. При следващия гърмеж един от синовете му подскочи и падна. Порита малко във въздуха и остана по гръб. От човката му потече кръв.

Аз Съм Тук се затича към храста наблизо, чу гръм, свирене на сачми над главата и една болка го парна в крилцето. Все пак той успя да се мушне в тревата, сви се на топка и не мръдна.

Гърмежите продължиха, но постепенно се отдалечаваха. Когато наближи вечерта, Аз Съм Тук внимателно се подаде от сигурното скривалище. Изпя сигнала и се послуша. Обади се и други.

Постепенно разреденото ято се събра, да изкара още една нощ преди полета над морето.

А тази нощ бе мъчителна за Аз Съм Тук. Крилцето го болеше и не виждаше никого от своите.

На сутринта Аз Съм Тук дълго и упорито ги викаше с песента си. И само минути преди започването на полета вярната му другарка и двете последни момчета дотичаха.

Това го изпълни с радост и сила. Той раздвижи крилца, размаха ги и се вдигна. Другите го последваха.

Въпреки болката Аз Съм Тук летеше добре. Морето под него ставаше все по-синьо, брегът все повече се отдалечаваше.

Пъдпъдъчето ято летя така няколко часа. Аз Съм Тук започна да усеща остра болка в крилцето. Огледа се — брегът беше останал далеч. Наблизо нямаше никакъв остров. Започна да изостава и напред излязоха други водачи.

Летеше ятото над морето. Болката в крилцето на Аз Съм Тук растеше и той изоставаше. Въпреки всичките му мъжествени усилия, ето че скоро се озова на опашката. Краят ли беше това? Тъй ли ще свърши славният пъдпъдък, роден в българската овесена нива? Там, където бе подал човката си от яйцето, окото му се зарадва на чудния свят около него и първите звуци, които гласчето му произнесе, бяха: „Аз съм тук!“

Ето го ятото от неговите приятели и роднини — все по-напред. Ето го и него — все по-назад. Морето отдолу. Едно цопване и край на топлатата зима в Египет. Сбогом на родната овесена нива, на вярната му другарка, на милите Азсъмтукчета и песента им.

Геройски летеше Аз Съм Тук — сам и с растящата болка в крилцето. Губеше сили, но не и надежда. Не мислеше за смъртта и не вярваше в нея.

Окото му се извърна надолу, да види водата. Тя беше безкрайна и синьо-зелена. Изведнъж някаква точка излезе от нея и помръдна. После втора и трета.

Бяха патици.

Аз Съм Тук се насочи към тях без никакво колебание и след минутка кацна на най-едрата на гърба. Беше му причерняло, сърцето му щеше да изхвъркне.

Патицата погледна към него и нищо не каза. Продължи да си плува с товара.

„Ще се живее, ще се живее“ — мислеше пѐдпѐдъкът и дишаше бързо. Ще си почине така малко и после отново.

Той стоя върху гърба на патицата около десетина минути и силите му се връщаха. Но ето че другите патици започнаха да се гмуркат. Гмурна се и неговата хазайка. Разбира се, с едно помръдване преди това тя го бе предупредила — иначе щеше да го удави. Той литна отново.

Ятото, естествено, не се виждаше никакво. Аз Съм Тук знаеше пътя и можеше да продължи сам.

Летеше Аз Съм Тук и се оглеждаше. Болката отново го зачовърка. Сега още по-бързо изгубваше сили.

Беше се отчаял, когато група щъркели го застигнаха отляво. Той се издигна веднага над тях, избра един от челото и като пикира, се настани на гърба му.

Щъркелът дори не го погледна. Продължи си спокоен летежа.

— Край! — каза си Аз Съм Тук с дълга въздишка. — Сега вече няма как да не стигна. — Стискаше се за щъркела здраво, като внимаваше да не го нарани с нокти.

Така минаха още два часа и нещо. Работите вървяха чудесно. И изведнъж — от своята пухена и бяла летяща седалка — Аз Съм Тук забеляза напред кораб. Когато се изравниха с него, той видя своето ято,

накацало върху кораба за почивка. Зарадва се много и скочи от щъркела. Завъртя се във въздуха и тъкмо се готвеше да кацне при своите, когато видя страшната измама.

Моряците бяха опънали една рибарска мрежа и половината от пѣдпѣдъчето ято беше попаднало в нея. Другата половина панически излетя. Аз Съм Тук се присъедини към нея.

Набрал сили върху гърба на големия щъркел, уплашен от коварната мрежа, Аз Съм Тук успя да се задържи в остатъка от ятото. Когато болката отново се обади в крилцето, в далечината напред се очерта остров.

Пѣдпѣдъците се насочиха право към острова и след малко бяха накацали край скалите.

Слънцето бавно потъна в морето и мракът ги свари така. Те щяха тук да нощуват и утре отново на път. Аз Съм Тук беше уморен крайно и спа много добре. Първата му работа, като си отвори очите още преди изгрев, беше да изпее сигнала. За негова неизказана радост вярната Азсъмтучка веднага се обади. Тя се затича към него и го погали със своята човка. „О, близо, близо е африканският бряг!“ — шепнеше милото перушинено нещо и двамата бяха щастливи.

Мина зимата. Без да крои и без да шие, гората изведнѣж се облече в нова зелена премяна. Между къщите на селцето избухнаха цветовете на джанки — големи и кръгли бели облаци. Овесът се беше подал от земята и бързаше да расте, та да направи метлите със семената.

Един ден, когато децата се гонеха по поляната, откъм овеса се чу:
— Аз съм тук! Аз съм тук! Аз съм тук!

Те спряха изведнѣж по местата си и се послушаха. После затичаха — както обикновено — да търсят своя приятел. И както обикновено — не успяха да го намерят в тревата. Той ги обикаляше и се обаждаше зад гърба им.

Въобще всички неща продължиха нормално и като тъй — настъпиха времената за кучета и пушки. В неделното утро, което се възвестяваше не от изгрева, а от гърмежи, един ловец се отправи в овеса.

Той спря, слуша се дълго и чака. Преминали през толкова врагове и опасности, пѣдпѣдъците бяха останали малко. Тяхната

песен съвсем не се чуваше, както в онези години. Ловецът цели два часа стоя сред овеса да чака. Най-сетне се чу вляво от него:

— Аз съм тук! Аз съм тук! Аз съм тук!

Ловецът стисна своята пушка и се затича нататък.

Аз Съм Тук чу стъпките му и млъкна.

Човекът дълго обикаля из овеса, но от Аз Съм Тук нямаше и следа. Когато взе да ругае и да се заканва, че даже само един пъдпъдък да е останал в овеса, той ще го убие като едно нищо, от гъсталака между гората и прекрасната овесена нива се чу:

— Ти си луд! Ти си луд! Ти си луд!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.